

Article history:

Received: 4 November 2024

Received in revised form: 20 November 2024

Accepted: 30 November 2024

Published online: 11 March 2025

مطالعات جامعه شناختی در ورزش

Dimensions of Halal Sports Tourism in the Coasts of Iran (Qualitative Analysis With a Cultural and Social Approach)

Alireza Allahyari¹ , Seied Hamid Sajjadi Hazaveh^{2✉} , Zahra Haji Anzahaei³

1. Department of Sports Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

E-mail: allahyari.alireza@gmail.com

2. Corresponding Author, Department of Sports Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

E-mail: hamidsadjadi@gmail.com

3. Department of Sports Management, Central Tehran Branch, Islamic Azad University, Tehran, Iran.

E-mail: sara_haji1982@yahoo.com

Article Info

ABSTRACT

Article type:

Research Article

Keywords:

beaches,
halal,
Islamic,
Security,
tourism

Introduction: To identify and analyze the existing challenges in the field of order and security of Iran's beaches and the role of halal sports tourism in improving this situation is a significant issue that due to the ever-increasing growth of coastal sports tourism, there is a need to identify the Sharia, cultural and Social in the design and implementation of halal sports tourism seems essential.

Methods: The current research employed qualitative and grounded theory approaches. The interviews targeted 20 experts in tourism, sports, and Islamic sciences with executive and research experience. Data analysis was conducted using the open, axial, and selective coding method, which forms the basis of Strauss and Corbin's approach and was facilitated with the aid of Maxqda software version 2020. Formal and substantive methods were employed to assess validity, and the intra-subject agreement method was used to evaluate reliability; the agreement rate was reported as 0.78.

Results: According to the research findings, the development of halal sports tourism will bring numerous economic, social, and cultural benefits to coastal communities, ultimately leading to improved order and security in these areas.

Conclusion: In this regard, providing practical and practical solutions for successfully implementing this type of tourism is particularly important. Considering the material and spiritual benefits resulting from the implementation of this model, it is suggested that the legislative and executive authorities take basic and serious steps in this regard.

Cite this article: Allahyari, A., Sajjadi Hazaveh, S. H., & Haji Anzahaei, Z. (2025). Dimensions of halal sports tourism in the coasts of Iran (Qualitative analysis with a cultural and social approach). *Sociological Studies in Sport*. 5(1), 60-79.

DOI: <https://doi.org/10.30486/4S.2024.1189455>

Extended Abstract

Introduction

One of the most important challenges on the country's coasts is the lack of proper planning and management in coastal tourism development, which leads to problems such as congestion, disorder, traffic chaos, and insecurity in some coastal areas. The development of halal sports tourism on the coasts can play a crucial role in improving this situation, as creating suitable spaces for coastal and marine sports will enable families to have fun and entertainment, reduce disorders, and increase security in these areas. However, designing and implementing this type of tourism while respecting religious and cultural principles and regulations remains challenging and requires further study, which this research seeks to address.

Methods

The present study is grounded in a qualitative approach, drawing on the work of Strauss and Corbin, whose coding method is open, axial, and selective. Interviews were conducted in a semi-structured manner with the participants in the research. The participants in this study were experts, informants and officials in tourism, sports and Islamic sciences. The interviews were conducted until saturation was reached, resulting in 20 interviewees. The sampling method was purposive, and in the present study, semi-structured interviews were used, which were conducted face-to-face and via surveys. After each interview, the transcripts were fully typed and open, and axial and selective coding were carried out using MAXQDA 2020 software.

Results

After identifying the sub-themes of all the interviews, a total of 368 sub-themes were created. Some of these codes were similar and repeated in different interviews, resulting in 209 independent codes (sub-themes) created during the analysis stage. The contextual factors of halal sports tourism on the coasts of Iran encompass six key concepts: community prerequisites, tourism prerequisites, individual prerequisites, sports prerequisites, infrastructure prerequisites, and Islamic prerequisites, comprising a total of 29 independent sub-themes. The causal factors affecting halal sports tourism on the coasts of Iran include six key factors: effective persuasive factors, effective Islamic causal factors, effective marketing factors, effective sports factors, effective infrastructure factors, and effective governance factors, which collectively comprise 33 independent codes (sub-themes). The interfering factors on halal sports tourism on the coasts of Iran include twelve factors: infrastructure factors, management factors, administrative issues, ethical issues on the coast, general issues, beach-related issues, investment issues, environmental issues, religious facilitating factors, social facilitating factors, management facilitating factors, and sports facilitating factors, which have a total of 56 independent codes (content). The solutions for creating halal sports tourism on Iran's coasts encompass six key factors: environmental recommendations, management recommendations, executive recommendations, infrastructure recommendations, sports recommendations, and investment recommendations. There are a total of 52 independent codes (content). The consequences of creating halal sports tourism on the coasts of Iran include seven consequences: improving tourism conditions, improving

religious conditions, improving livelihood conditions in the region, improving community conditions, improving beach conditions, improving management conditions, improving sports conditions, and a total of 39 independent codes (content) have been created.

Conclusion

In summary, it can be said that the findings of this research in this regard include identifying Iran's attractions with the help of halal tourism, cultural affinity and friendship with neighbouring countries, job creation and preventing foreign exchange outflow, adherence to family and promoting marriage, family peace, sustainable development and development of the local community, creating security and comfort on the coasts, promoting Iran's international management, especially among Islamic countries and the region, strengthening diplomacy and lawfulness, promoting more specialization in water sports, recognizing talents and hosting international water and coastal events. Considering the multiple decision-making centers in coastal and tourism affairs, a single center must be in charge of coastal tourism affairs so that these God-given coastal resources can be utilized to the best advantage, and considering the benefits of implementing a halal sports tourism model with a cultural and social approach on the coasts of Iran, it is suggested that legislative and executive officials take fundamental and profound steps in this regard.

Keywords

Beaches, halal, Islamic, Security, Tourism

Ethical Considerations

Compliance with ethical guidelines: All ethical guidelines were followed in this study.

Funding: No financial support was received from any organization to conduct this research.

Authors' contribution: All the authors have contributed to the present research

Conflict of interest: There is no conflict of interest in this research

ابعاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران (تحلیل کیفی با رویکرد فرهنگی و اجتماعی)

علیرضا اللهیاری^۱، سید حمید سجادی هزاوه^۲، زهرا حاجی انزهایی^۳

۱. گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: allahyari.alireza@gmail.com

۲. نویسنده مسؤول، گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: hamidsadjadi@gmail.com

۳. گروه مدیریت ورزشی، واحد تهران مرکزی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران. رایانامه: sara_haji1982@yahoo.com

اطلاعات مقاله	چکیده
نوع مقاله: مقاله پژوهشی	مقدمه: شناسایی و تحلیل چالش‌های موجود در زمینه نظم و امنیت سواحل ایران و نقش گردشگری ورزشی حلال در بهبود این وضعیت، موضوعی بسیار مهم است که با توجه به رشد روزافزون گردشگری ورزشی ساحلی، نیاز به شناسایی الزامات و ضوابط شرعی، فرهنگی و اجتماعی در طراحی و اجرای گردشگری ورزشی حلال ضروری به نظر می‌رسد.
کلیدواژه‌ها: اسلامی، امنیت، حلال، سواحل، گردشگری	روش: پژوهش حاضر به روش کیفی و با رویکرد گراند تئوری انجام شد. مصاحبه‌ها به صورت هدفمند با ۲۰ نفر از صاحب نظران حوزه گردشگری، ورزشی و علوم اسلامی با سابقه اجرایی و پژوهشی بود. مصاحبه‌ها به صورت نیمه ساختاریافته تا حد اشباع انجام شد. تحلیل اطلاعات به روش کدبندی باز، محوری و انتخابی که اساس رویکرد اشتراوس و کوربین است و با کمک نرم‌افزار مکس کیودی‌ای نسخه ۲۰۲۰ انجام شد. برای بررسی روایی از روش صوری و محتوایی و برای بررسی پایایی از روش توافق درون موضوعی استفاده شد و توافق ۰/۷۸ گزارش شد.
	یافته: با توجه به یافته‌های پژوهش، توسعه گردشگری ورزشی حلال سبب منافع اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی متعددی برای جوامع ساحلی می‌شود و در نهایت به بهبود نظم و امنیت این مناطق منجر خواهد شد.
	بحث و نتیجه‌گیری: ارائه راهکارهای عملی و کاربردی برای اجرایی‌سازی موفق این نوع از گردشگری از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است. با توجه به منافع مادی و معنوی حاصل از اجرای این مدل پیشنهاد می‌شود مسئولان قانون‌گذاری و اجرایی گام‌های اساسی و جدی‌ای در این خصوص بردارند.

استناد: اللهیاری، علیرضا؛ سجادی هزاوه، سید حمید؛ و حاجی انزهایی، زهرا. (۱۴۰۴). ابعاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران

(تحلیل کیفی با رویکرد فرهنگی و اجتماعی). مطالعات جامعه‌شناختی در ورزش، ۵(۱)، ۷۹-۶۰.

<https://doi.org/10.30486/4S.2024.1189455>

مقدمه

دین مبین اسلام نسبت به مفهوم گردشگری و سیاحت دیدگاه مستقلی دارد. اسلام گردشگری را حمل بر امور والا و ارزش‌های اخلاقی می‌پندارد و مسلمانان را به دیدن سرزمین‌های مختلف و تعامل صلح‌آمیز ناشی از سفر اشاره فرموده است. در تفکر دینی اسلام برای گردشگری، کارکردی خاص مورد توجه قرار گرفته است به گونه‌ای که سیر در زمین برای رسیدن به درکی عالی برای ستایش قدرت مطلق و تأمل در نظام آفرینش پروردگار باری تعالی از سفارش‌های مؤکد قرآنی است (نخعی مقدم و همکاران، ۱۴۰۳). در سال‌های اخیر مشاهده می‌شود که توجه و علاقه‌مندی نسبت به مفاهیم جدید گردشگری مانند گردشگری اسلامی، مهمان‌نوازی اسلامی، غذاهای حلال و غیره، در بسیاری از کشورها به‌ویژه کشورهای خاورمیانه افزایش یافته است (سروری و نورانی، ۱۳۹۰). یکی از مشکلات مسلمانان در صنعت گردشگری همواره این مسأله بوده که باوجود اینکه دین اسلام افراد را به سفر و دیدن دنیا ترغیب می‌کند ساختار فرهنگی بسیاری از کشورها به گونه‌ای است که قوانین متفاوتی از قوانین دین اسلام و موارد منع شده شرعی دارند (شکیب رخ، ۱۳۹۰)؛ این موضوع موجب شده محدودیت در سفر و گردش در دنیا برای مسلمانان قدری سخت‌تر باشد حال آنکه مدل گردشگری حلال این محدودیت‌ها را برداشته و مدلی همه‌پسند در صنعت گردشگری شده است.

در این نوع گردشگری عمل به آداب شرعی از سوی مسلمانان در سفر و مشارکت در برنامه‌های تفریحی و استفاده از خدمات حلال از جمله غذای حلال مورد توجه است. استفاده نکردن از مواد غذایی حرام و پذیرایی توأم با رعایت مسائل شرعی و موازین اسلامی، ذبح دام و پخت غذا به شیوه حلال، وجود استخرهای جداگانه برای زنان و مردان، بخش اذان و برگزاری نماز جماعت، نمازخانه جداگانه برای زنان و مردان از جمله شاخص‌های گردشگری حلال و مورد توجه گردشگران مسلمان و حتی گردشگران غیرمسلمان است (احدی و همکاران، ۱۳۹۷). گردشگری حلال، الگویی رفتاری- عملکردی است که تأثیرات آن بر ارزیابی انواع گردشگری کشور ایران موجود است و الگوی حلال می‌تواند منجر به توسعه برخی از انواع گردشگری مانند گردشگری مذهبی، فرهنگی، تاریخی، پزشکی و اکوتوریسم شود در حالی که عامل محدودکننده‌ای برای گردشگری تفریحی، دریایی و گردشگری ماجراجویانه محسوب می‌شود (ابراهیمی و همکاران، ۱۳۹۷).

در همین راستا، نظم و امنیت از پیش نیازهای اصلی در راستای توسعه گردشگری است. به طور کلی در زمینه تحقق گردشگری پایدار، بسترهایی مورد نیاز است که از مهم‌ترین آن‌ها، شاخص امنیت اجتماعی است. نظم و امنیت مناسب برای گردشگران در مکان‌ها و زمان‌های مختلف از اهمیت زیادی برخوردار است. امنیت به مفهوم رهایی از ترس و خطر و احساس دوری از هر گونه تعهد، یکی از نیازهای اصلی و اساسی انسان‌ها از آغاز زندگی بوده است. امنیت به این معنا پیوند عمیقی با ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارد (هزارجریبی، ۱۳۸۹). با مطالعه متون مختلف عوامل مختلفی در نظم و امنیت مؤثرند که این عوامل در تهدید امنیت در سطوح مختلف اجتماعی و همچنین محلی، منطقه‌ای و ملی مطرحند. از جمله می‌توان به فقدان مشارکت نهادهای مردم و ایفای نقش مسئولانه توسط آن‌ها، فقدان سیستم جامع کنترل جمعیت با داده‌های آماری، روند رو به رشد سازمان یافتگی و پیچیدگی، کنترل ناپذیری و مهار گسیختگی جرائم مختلف، فقدان کنترل مؤثر مرزها و دو پدیده فراگیر قاچاق کالا و مواد مخدر، کاهش فزاینده امنیت اخلاقی در جامعه، فقدان نگرش راهبردی به گذراندن اوقات فراغت و غنی‌سازی آن‌ها، تفاوت‌های جغرافیایی در پهنه‌های سرزمینی و منطقه‌ای، عدم دسترسی به امکانات و خدمات مناسب و مبتنی بر عدالت و توازن، مشکلات دسترسی به سیستم‌های حمل و نقل، جاده و غیره اشاره نمود (سریرافراز، ۱۳۸۷).

نظم و امنیت مناسب برای گردشگران در مکان‌ها و زمان‌های مختلف از اهمیت زیادی برخوردار است. امنیت به مفهوم رهایی از ترس و خطر و احساس دوری از هر گونه تعهد، یکی از نیازهای اصلی و اساسی انسان‌ها از آغاز زندگی بوده است. امنیت به این معنا پیوند عمیقی با ساختارهای اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی دارد (هزارجریبی، ۱۳۸۹). برای اینکه گردشگری در معنای عام در مسیر درست توسعه قرار گیرد؛ باید چارچوب و بسترهای الزام آن فراهم گردد. این بسترها در ابعاد مختلف اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و زیست محیطی گنجانده می‌شود. از جمله بسترهای و ضرورت‌های اساسی در زمینه توسعه گردشگری، امنیت اجتماعی و توجه به این مقوله است. بر همین اساس امروزه امنیت، مهم‌ترین و زیربنایی‌ترین اصل در تدوین استراتژی توسعه گردشگری در جهان به شمار می‌رود. میان گردشگری، ثبات، توسعه و امنیت، رابطه‌ای تعریف شده وجود دارد؛ زیرا توسعه زیرساخت‌های گردشگری تا حدود زیادی به سایر فعالیت‌های جاری و عمرانی یک منطقه، عوامل حمایت‌کننده، قوانین و مقررات، اطلاع‌رسانی، هماهنگی سازمان‌های مرتبط و گسترش حمل و نقل در امور گردشگری وابسته است و هر گونه بروز ناامنی در سطوح مختلف، زیان‌های جبران ناپذیری به این صنعت وارد می‌سازد (رحیمی‌پور، ۱۳۸۲).

همگام با تغییرات شگرف تکنولوژی و ارتباطات در قرن حاضر، گردشگری نیز شاهد پیشرفت‌های زیادی بوده است. از طرف دیگر، دنیای پر مشغله امروز فرصت کمی را برای تفریح و لذت افراد باقی گذاشته است و مصرف‌کنندگان خدمات گردشگری مایلند به راحتی و سرعت هرچه بیشتر به اطلاعات مورد نیاز خود برای سفر دست پیدا کنند (نجاززاده و همکاران، ۱۳۹۷). رفتار گردشگران طی دهه‌های اخیر یکی از مهمترین موضوعات مورد توجه محققان بازاریابی بوده است حتی امروزه مصرف‌کنندگان به عنوان کلید اصلی موفقیت یا عدم موفقیت بازاریابان محسوب می‌شوند (ساریخانی و همکاران، ۱۴۰۲). لذا درک رفتار گردشگران از اهمیت زیادی برخوردار است. افراد بیشتر به کیفیت، خدمات و ارزش مورد انتظارشان علاقه دارند که همه این‌ها، فرصت‌های رقابتی در بازار ایجاد می‌کند و منجر به تجربیات موفق می‌شود (سوداری و همکاران، ۱۳۹۷). امروزه، گردشگران مناطق امن را برای گذراندن فعالیت‌های فراغتی انتخاب می‌نمایند؛ نکته قابل درک این است که سطوح بالای امنیت وقتی در گردشگری ایجاد می‌شود که کیفیت غذا، بهداشت، اقامتگاه، حمل و نقل و غیره، به دقت در فرآیند برنامه‌ریزی لحاظ شوند (کیانپور و حاجی اسماعیلی، ۱۳۹۲). گردشگری پدیده اجتماعی است و یکی از اشکال زندگی اجتماعی محسوب می‌شود؛ به همین دلیل توجه به جنبه‌های اجتماعی و فرهنگی آن مانند امنیت در ارتباط افراد با گردشگران و تأثیرات گردشگری بر جامعه بسیار مهم است؛ بنابراین توسعه و امنیت مکمل یکدیگرند. این امر در صنعت گردشگری و بعد امنیت آن نیز صادق است (بلنکاس^۱ و همکاران، ۲۰۱۰).

به طور کلی، گردشگری اقسام گوناگونی دارد و گردشگری ورزشی یکی از آنهاست و در میان بخش‌های مختلف گردشگری این نوع گردشگری بیشترین رشد را داشته است؛ زیرا از زمان‌های قدیم، مردم برای شرکت در جشنواره‌های ورزشی اقدام به مسافرت می‌کردند (کریمی و همکاران، ۱۳۹۸). گردشگری ورزشی در بسیاری از کشورها به بخش مهمی از صنعت گردشگری آن‌ها تبدیل شده است (هسو^۲ و همکاران، ۲۰۰۲). در همین راستا، گردشگری ساحلی شاخه‌ای از گردشگری دریایی محسوب می‌شود که بیشترین گردشگر را به خود جذب می‌کند. فعالیت‌های گردشگری ساحلی را می‌توان به دو گروه اصلی تقسیم نمود: ۱. فعالیت‌های متکی بر طبیعت مانند ماهیگیری، شنا، حمام آفتاب، غواصی، قایقرانی، اسکی روی آب و غیره است. ۲. فعالیت‌های متکی بر تسهیلات انسان ساخت مانند خرید، تفریح، استفاده از رستوران‌ها، پارک‌های ساحلی، پلاژها و هتل‌های ساحلی، سینماهای روباز و غیره است (تقوایی و همکاران، ۱۳۸۸).

یکی از مشکلات مسلمانان در صنعت گردشگری این است که باوجود اینکه دین اسلام افراد را ترغیب به سفر و دیدن دنیا می‌نماید؛ ساختار فرهنگی بسیاری از کشورها به گونه‌ای است که قوانین متفاوتی از قوانین دین اسلام و موارد منع شده شرعی دارند (یزدانی و همکاران، ۱۴۰۰). همین مسأله موجب شده سفر و گردش در دنیا برای مسلمانان قدری سخت‌تر باشد. حال آنکه مدل گردشگری حلال این محدودیت‌ها را برداشته و حتی مدلی همه‌پسند در صنعت گردشگری ایجاد کرده است. در این نوع گردشگری، عمل به آداب شرعی ازسوی مسلمانان در طول سفر و مشارکت در برنامه‌های تفریحی و استفاده از خدمات حلال از جمله غذای حلال مورد توجه است (آقاجانی و فراهانی‌فرد، ۱۳۹۳). استفاده نکردن از مواد غذایی حرام و پذیرایی توأم با رعایت مسائل شرعی و موازین اسلامی، ذبح دام و پخت غذا به شیوه حلال، وجود استخرهای جداگانه برای زنان و مردان، پخش اذان و برگزاری نماز جماعت، نمازخانه جداگانه برای زنان و مردان از جمله شاخصه‌های گردشگری حلال و مورد توجه گردشگران مسلمان و حتی گردشگران غیرمسلمان است (ساید^۳ و همکاران، ۲۰۲۲). در حالی که این شاخص‌ها در گردشگری حلال مورد توجه و نیاز مسافران قرار گرفته که در ایران سال‌های سال است همین شاخص‌ها بدون صدور گواهینامه‌ای با عنوان گردشگری حلال به گردشگران داخلی، خارجی مسلمان و غیرمسلمان در کشور ایران ارائه می‌شود. در این میان، رشد تقاضا در عرصه جهانی و استقبال از گردشگری حلال حتی در ورزش، با توجه به ظرفیت موجود در عرصه گردشگری ایران، در حقیقت افقی نو و روشن برای رشد و توسعه گردشگری ورزشی کشور ایران به ارمغان می‌آورد که لازمه‌اش معرفی هرچه بیشتر و بهتر آن به جهان است. محققان این حوزه دریافته‌اند که درک نیازهای توریسم مسلمان، براساس فرهنگ گردشگران و توانایی مصرف‌کنندگان این حوزه باید انجام پذیرد (رحمان و همکاران، ۱۳۹۵). بنابراین، چه در حیطه سواحل اسلامی و گردشگری ورزشی و چه در سایر حیطه‌های مرتبط، نیاز است توجه زیاد و برنامه‌ریزی مخصوصی انجام شود.

¹ Blancas

² Hsu

³ Said

لائو^۱ و همکاران (۲۰۲۲)، در پژوهش خود با موضوع توسعه گردشگری ورزشی در منطقه ساحل آلور- اندونزی، بیان کردند که جوامع محلی بسیار مشتاق به گردشگری ورزشی اند اما مهارت اولیه در مورد آن را ندارند و نمی دانند چگونه گردشگری ورزشی را مدیریت کنند؛ بنابراین آموزش در مورد گردشگری ورزشی برای حمایت از توسعه و مدیریت همه چیز در مورد گردشگری ورزشی بسیار مهم است. لیانگ^۲ و همکاران (۲۰۲۲)، در پژوهش خود با موضوع استراتژی ها و پیشنهادهای برای توسعه گردشگری ورزشی در پاکستان، بیان کردند: پاکستان از نظر توسعه نیافتگی منابع طبیعی و ورزشی موجود، سهل انگاری در زمینه توسعه بنیاد فرهنگی برای توسعه گردشگری ورزشی، امکانات سخت افزاری کمتر توسعه یافته، نگرانی های امنیتی و زیرساختی، کمبود استعدادهای حرفه ای و بی توجهی به دولت، نگرانی های وجود دارد. میسرا^۳ و همکاران (۲۰۲۲)، در پژوهشی با موضوع انگیزه های مشارکت در گردشگری ورزشی فعال: یک مطالعه فراملی (هند و لهستان)، بیان کردند که در هر دو کشور، گردشگران عمدتاً با کاوش در سفر، پیوندهای اجتماعی و کاهش استرس که انگیزه های اولیه سفر معمولاً با گردشگری مرتبطند، برانگیخته می شوند.

اوریلی^۴ و همکاران (۲۰۲۲)، در پژوهش خود بیان کردند: تصاویر مکان نیز بر تصمیمات سفر گردشگران ماجراجو تأثیر می گذارد؛ به عنوان مثال، بازاربازان گردشگری در مکان هایی با کوه های بلند مرتفع باید بر فرصت های ماجراجویی و همچنین ابعاد تصویری که در تصمیم گیری های سفر گردشگری ماجراجویانه نقش دارد، تمرکز کنند. کدیرونا^۵ و همکاران (۲۰۲۰)، در پژوهش خود بیان کردند: تبلیغات در گردشگری نه تنها برای جذب گردشگران، بلکه برای ایجاد یک تصویر واضح و مثبت از گردشگران در نظر گرفته شده است. وتتر^۶ و همکاران (۲۰۲۰)، با عنوان مقاصد توریسم مسلمان به بررسی راهکارهای رشد توسعه گردشگری مورد علاقه مسلمانان پرداخته و عواملی همچون دسترسی به مکان، امور حمل و نقل، شرایط ساختاری و امکانات، شرایط رفاهی و غذایی، استراتژی خرید و تهیه بلیط اینترنتی و شرایط امنیت را تأثیرگذار بیان کردند. لی و یان^۷ (۲۰۱۹)، در پژوهش خود بیان کردند: مواردی نظیر ورزش های تفریحی، سرگرمی، استراحتگاه ها و تفریحات خاص مانند ماهیگیری، از استراتژی هایی اند که باید در بازاریابی اوقات فراغت و گردشگری و منابع تفریحی، مورد توجه قرار بگیرند. پریک^۸ و همکاران (۲۰۱۸)، در پژوهش خود بیان کرد: جاذبه های طبیعی دومین بعد انگیزشی مهم برای گردشگرانی ورزشی است که باید به آن توجه شود.

با توجه به بررسی های صورت گرفته، ایران یکی از ده کشور اول جهان از نظر جذابیت های گردشگری است؛ اما در حیطه گردشگری و به خصوص گردشگری ورزشی با رویکرد حلال بررسی چندانی نشده و اهمیت آن به طور کامل شناخته و درک نشده است. در همین راستا، گردشگری ساحلی با توجه ویژگی های جذاب آن، از دیرباز مورد توجه جوامع بشری بوده است و در کشور ایران با توجه به وجود دریای خزر در شمال و خلیج فارس و دریای عمان در جنوب و ارتباط مستقیم ۷ استان از ۳۱ استان کشور با سواحل آبی و وجود حدود ۲۷۰۰ کیلومتر ساحلی آبی و بهره مندی کشور از این نعمت الهی؛ همواره بسیاری از ایرانی ها برای مسافرت، به سواحل کشورهای همجوار و غیرهمجوار با دریاهای مشترک با ایران سفر می نمایند؛ بنابراین ضروری است تا زیرساخت ها و بسترهای لازم در سواحل ایران فراهم گردد تا نیاز چندانی به این سفرهای غیرضروری وجود نداشته باشد؛ زیرا استمرار این موضوع، افزون بر تأثیرات منفی فرهنگی، منجر به خروج ارز و بیکاری هزاران نفر از هموطنان ساحل نشین در داخل کشور می گردد. باوجود تمام تلاش های انجام شده در سال های گذشته برای یکپارچه سازی مدیریت سواحل و تصویب قوانین مناسب، هنوز در عمل، هماهنگی لازم صورت نگرفته است و این مسأله موجب شده تا هرگونه سرمایه گذاری در گردشگری، ورزش و تفریحات ساحلی، به نتیجه مطلوب نرسیده و مانع بزرگی برای سرمایه گذاری مجدد در این حوزه شده است؛ بنابراین، نیاز است تا با ایجاد یک الگو مؤثر و کارآمد، ابعاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران شناسایی شود. یکی از مهم ترین چالش های موجود در سواحل کشور در همین راستا، نبود برنامه ریزی و مدیریت مناسب در توسعه گردشگری ساحلی است که منجر به بروز مشکلاتی همچون ازدحام، بی نظمی، آشفته گی ترافیکی و ناامنی در برخی مناطق ساحلی شده است. توسعه گردشگری ورزشی

¹ Lau

² Liang

³ Mishra

⁴ O'Reilly

⁵ Kodirovna

⁶ Venter

⁷ Li & Yan

⁸ Perić

حلال در سواحل می‌تواند نقش مهمی در بهبود این وضعیت داشته باشد؛ زیرا با ایجاد فضاهای مناسب برای ورزش‌های ساحلی و دریایی، امکان تفریح و سرگرمی خانواده‌ها را فراهم کرده و موجب کاهش بی‌نظمی‌ها و افزایش امنیت در این مناطق خواهد شد. با این حال، چگونگی طراحی و اجرایی این نوع گردشگری با رعایت اصول و ضوابط شرعی و فرهنگی، همچنان چالش‌برانگیز بوده و نیازمند بررسی‌های عمیق‌تر است و این پژوهش به دنبال رفع این چالش‌هاست.

روش‌شناسی پژوهش

پژوهش حاضر از منظر هدف کاربردی و با روش کیفی با رویکرد با اشتراوس و کوربین و روش کدگذاری آن به روش کدگذاری باز، محوری و انتخابی است. مصاحبه‌ها به صورت نیمه‌ساختاریافته با مشارکت‌کنندگان در پژوهش انجام شد. مشارکت‌کنندگان در این پژوهش، صاحب‌نظران، مطلعان و مسئولان حوزه گردشگری، ورزشی و علوم اسلامی بودند. داشتن سابقه اجرایی، پژوهش و اطلاعات لازم در زمینه موضوعی، معیار تعیین آن‌ها بود. مصاحبه‌ها تا اشباع انجام شد و در نهایت تعداد مصاحبه‌شوندگان به ۲۰ نفر رسید. روش نمونه‌گیری از نوع هدفمند بود و در پژوهش حاضر، از مصاحبه نیمه‌ساختاریافته استفاده شد که به صورت حضوری و پیمایشی بود. پس از پایان هر مصاحبه، مصاحبه‌ها به صورت کامل تایپ شد و کدگذاری باز، محوری و انتخابی توسط نرم افزار MAXQDA2020 صورت گرفت. مطابق با نظریه استراس و کوربین (۱۹۹۸)، ضمن تعیین پدیده محوری، کدها و مقالات استخراج‌شده در شرایط علی، زمینه‌ای، مداخله‌گر، راهبردها و پیامدها جای‌گذاری شدند و با کدگذاری انتخابی ارتباط بین این عوامل تعیین شد. در جدول شماره (۱)، ویژگی‌های نمونه‌های تحقیق در قالب سمت، رشته تحصیلی، تحصیلات و حوزه فعالیت ارائه شده است.

جدول ۱. ویژگی‌های جمعیت‌شناختی افراد مشارکت‌کننده در تحقیق

ردیف	نوع فعالیت	سن	تحصیلات	جنسیت	حیطه و گرایش	حوزه فعالیت
						اجرائی دانشگاهی
P1	رئیس انجمن گردشگری ورزشی ایران	۴۵	دکتری تخصصی	مرد	مدیریت ورزشی	*
P2	پژوهشگر میراث فرهنگی	۴۴	دکتری تخصصی	زن	گردشگری	*
P3	استاد متخصص دانشگاهی	۵۰	دکتری تخصصی	مرد	تربیت بدنی و علوم ورزشی	*
P4	رئیس انجمن موج سواری ایران	۴۲	کارشناسی	مرد	تربیت بدنی	*
P5	حوزه علمیه قم	۴۸	کارشناسی ارشد	مرد	ارشد تبلیغ	*
P6	حوزه علمیه قم	۵۸	کارشناسی ارشد	مرد	ارشد تبلیغ	*
P7	حوزه علمیه قم	۳۰	کارشناسی ارشد	مرد	ارشد تبلیغ	*
P8	روحانی	۳۳	دانشجو دکتری تخصصی	مرد	گردشگری	*
P9	تیمسار نیروی دریایی	۵۴	کارشناسی ارشد	مرد	مدیریت دریایی	*
P10	عضو ستاد سالم‌سازی سواحل	۴۵	کارشناسی	مرد	ادبیات فارسی	گیلان
P11	مسئول روابط عمومی و روابط بین الملل منطقه آزاد انزلی	۴۵	دانشجو دکتری	مرد	فلسفه سیاسی	*
P12	سرپرست معاونت مرکز مشارکت‌ها و سرمایه‌گذاری و اقتصاد وزارت ورزش	۴۴	کارشناسی ارشد	مرد	MBA	*
P13	کارشناس گردشگری ورزشی وزارت ورزش و جوانان	۴۴	دانشجو دکتری	مرد	مدیریت ورزشی	*
P14	رئیس اداره مدیریت سواحل، سازمان بندرها و دریانوردی ایران	۳۷	کارشناسی ارشد	مرد	معماری	*
P15	مؤسسه جهانی حلال ایران	۴۰	کارشناسی ارشد	زن	مدیریت	*
P16	اتاق فکر گردشگری ایران	۳۳	کارشناسی ارشد	مرد	گردشگری	*

P17	استاد دانشگاه متخصص	۵۰	دکتری تخصصی	مرد	مدیریت ورزشی	*	*
P18	مریی نجات غریق سواحل	۵۲	کارشناسی ارشد	مرد	ارتباطات	*	
P19	نجات غریق سواحل	۲۹	کارشناسی	مرد	ادبیات فارسی	*	
P20	نجات غریق سواحل	۲۹	کارشناسی	مرد	تربیت بدنی	*	

برای اعتبار سنجی ابزارهای اندازه‌گیری در پژوهش‌های کمی و کیفی از ابزارها و روش‌های مشخصی منطبق با نوع پژوهش استفاده می‌شود. برای محاسبه پایایی از روش بازآزمون استفاده شد که در آن از پژوهشگری که آموزش‌های لازم کدگذاری را دیده بود درخواست شد تا سه مورد از مصاحبه‌ها را کدگذاری مجدد نماید. طبق جدول ۲، مجموع کدهای مصاحبه‌ها ۴۶ کد و تعداد توافق ۱۸ مورد بود که با توجه به رابطه توافق درون موضوعی پایایی بین کدگذاری‌ها برای این پژوهش برابر ۰/۷۸ بود. نظر به اینکه عدد توافق بیش از ۰/۶۰ قابل قبول است؛ پایایی این کدگذاری مناسب است.

جدول ۲. پایایی باز آزمون

شماره مصاحبه	تعداد کدها	تعداد توافق	پایایی
۴	۱۳	۵	۰/۷۷
۵	۱۸	۷	۰/۷۷
۲۰	۱۵	۶	۰/۸۰
مجموع	۴۶	۱۸	۰/۷۸

یافته‌های پژوهش

پس از شناخت درون‌مایه‌های فرعی متن کلیه مصاحبه‌ها، در مجموع تعداد ۳۶۸ درون‌مایه‌های فرعی ایجاد شد. تعدادی از این کدها مشابه بوده و در مصاحبه‌های مختلف تکرار شده بودند به طوری که در مرحله تحلیل ۲۰۹ کد مستقل (درون‌مایه‌ها) ایجاد شد. مرحله دوم کدبندی داده‌ها به کدگذاری محوری موسوم است. در این مرحله، کدهای باز به صورت یک شبکه با هم در ارتباط قرار می‌گیرند و نتایج کدگذاری محوری در ۵ بخش، شامل بخش (جدول ۳) پیش‌نیازها یا عوامل زمینه‌ای، بخش (جدول ۴) عوامل علی یا عوامل ضروری و اساسی، بخش (جدول ۵) عوامل مداخله‌گر یا موانع و تسهیل‌کننده‌ها، بخش (جدول ۶) راهکارها یا راهبردها و بخش (جدول ۷) پیامدها یا اثرات گردشگری ورزشی حلال آورده شده است.

طبق اطلاعات جدول ۳، عوامل زمینه‌ای گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران، شامل شش مفهوم: پیش‌نیازهای جامعه، پیش‌نیازهای گردشگری، پیش‌نیازهای فردی، پیش‌نیازهای ورزشی، پیش‌نیازهای زیرساختی، پیش‌نیازهای اسلامی و در کل دارای ۲۹ کد مستقل (درون‌مایه) است.

جدول ۳. عوامل زمینه‌ای گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران

کدگذاری محوری	کدگذاری باز
	تعریف درست از حلال و فرهنگ ملی و دینی
	مدیریت سلامت جنسی جامعه
مبانی و هنجارهای جامعه	هم‌خوانی با معیارها و فرهنگ جامع ایران
	فرهنگ و اعتقادات جامعه
	مسائل اثرگذار فرهنگی
	ملی‌سازی سواحل و جنگل‌ها
پیش‌نیازهای گردشگری	قوانین گردشگری و ورزشی حلال برای گردشگران داخلی و خارجی
	سواحل زیبا

نقاط دینی، زیارتی، سیاحتی و تفریحی
تنوع آب و هوای سواحل در شمال و جنوب کشور در فصول مختلف سال
ورود بدون ویزا گردشگران به مناطق آزاد
تنوع زیست‌بوم
جنگل و دشت‌ها

مدیریت لذت و کنار گذاشتن لذت‌های سطحی دارای تبعات جسمی و روحی فراوان
تقویت روح توحید در دل انسان
درک حقیقت و معرفت
مشاوره دینی

پیش‌نیازهای فردی

تفریحات خانوادگی
برنامه ریزی مدون برای برگزاری رویدادها و جشنواره در طول سال
فراهم کردن امکانات ورزشی و گردشگری ساحلی
برنامه‌های خانوادگی فرهنگی ورزشی

پیش‌نیازهای ورزشی

سرمایه‌گذاری مورد نیاز برای ساخت و ساز
کیفیت بخشیدن به بناها و زیرساخت‌های ساحلی
توجه به انتظارات سرمایه‌گذاران

پیش‌نیازهای زیرساختی

توجه به تغذیه و بهداشت حلال در صنایع غذایی
ثواب نگاه کردن به دریا
سفارش فراوان در احادیث به گردشگری
تأکید اسلام بر شنا
عدم سرو مشروبات الکلی

پیش‌نیازهای اسلامی

طبق جدول ۴، عوامل علی مؤثر بر گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران شامل: شش عامل است که عوامل مؤثر ترغیب‌کننده، عوامل علی مؤثر اسلامی، عوامل مؤثر بازاریابی، عوامل مؤثر ورزشی، عوامل مؤثر زیرساختی، عوامل مؤثر حاکمیتی و در کل دارای ۳۳ کد مستقل (درون مایه) است.

جدول ۴. عوامل علی مؤثر بر گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران

کدگذاری محوری	کدگذاری باز
عوامل مؤثر ترغیب‌کننده	وجود رویدادهای حماسی و ایثارگری در دریا و سواحل ایران ایجاد علاقه‌مندی و تمایل به گردشگری حلال مفرح و سالم بودن عام المنفعة بودن سواحل طرح صیانت اخلاقی از مهمان
عوامل مؤثر اسلامی	باورهای دینی مردم کشور ایران ارائه مدل حلال برای مواردی که حرام آن وجود دارد به بهترین و زیباترین شکل ممکن تعادل بین حلال و حرام هماهنگی با قوانین رسمی کشور ایجاد بسترهای دینی حاکم در سواحل

حاکم بودن قوانین اسلامی در کشور
فرهنگ غنی ایرانی و اسلامی

ترغیب گردشگران معتقد به دین اسلام
تبلیغات مؤثر حلال

حدود ۷۰ کشور مسلمان و نزدیک ۲ میلیارد جمعیت

وجود ۱۷ کشور مسلمان در همسایگی ایران

وجود بی‌نهایت ظرفیت در مناطق ساحلی

علاقه‌مندی مردم کشورهای عربی به سواحل ایران به علت رعایت پوشش مناسب مردم

ایران

مسلمانان ساکن سراسر دنیا

معماری و جذابیت‌های تاریخی در مجاورت ساحل

مکمل بودن ورزش و گردشگری حلال

جذابیت‌های ورزش بر توسعه گردشگری حلال

توجه به مسابقات ملی و بین‌المللی قابل برگزاری در دریا و ساحل

عوامل مؤثر بازاریابی

عوامل مؤثر ورزشی

عوامل مؤثر زیرساختی

محل مشخص شنا برای آقایان و بانوان

توجه به سرمایه‌گذاری بخش خصوصی

پیش‌نیاز سخت افزاری زیرساخت

پیش‌نیاز نرم افزاری مدیریت

مراکز خرید و تفریح

عوامل مؤثر حاکمیتی

اراده مسئولان

عملگرا بودن مسئولان

دغدغه مسئولان محلی نسبت به سواحل

هماهنگی بین سازمانهای متولی گردشگری ورزشی سواحل

مدیریت سواحل

طبق جدول ۵، عوامل مداخله‌گر بر گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران شامل دوازده عامل زیرساختی، عوامل مدیریتی، مسائل اجرایی، مسائل اخلاقی در ساحل، مسائل عمومی، مسائل مربوط به ساحل، مسائل سرمایه‌گذاری، مسائل محیطی، عوامل تسهیل‌کننده دینی، عوامل تسهیل‌کننده اجتماعی، عوامل تسهیل‌کننده مدیریتی و عوامل تسهیل‌کننده ورزشی است که در مجموع دارای ۵۶ کد مستقل (درون مایه) است.

جدول ۵. عوامل مداخله‌گر بر گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران

کدگذاری محوری	کدگذاری باز
عوامل مداخله‌گر	نبود امکانات تفریحی خانوادگی
زیرساختی	نبود زیرساخت‌های ضروری گردشگری حلال
	محدود بودن امکانات در هتل‌ها
	تخریب سواحل با واگذاری به تأسیسات نفتی، شیلات
	نبودن سفر دریایی بین شهرهای ساحلی ایران
	نبود کشتی مسافرتی در شمال کشور

عوامل پشت صحنه دخیل در مدیریت ساحل	عوامل مداخله گر
نبود متولی گردشگری مشخص	مدیریتی
نداشتن اختیار تام وزارت گردشگری	
منفعت طلبی بعضی از سازمان‌ها	
حاکمیت چندگانه	
عدم شناخت کافی مسئولان از ظرفیت‌های موجود سواحل	
ظاهر سازی مسئولان و چشمپوشی از واقعیت‌های اجتماعی در مناطق ساحلی	
وابستگی بودجه کشور به نفت	
تصمیم‌گیری‌های آنی و لحظه‌ای	
عدم ثبات تعهدات قانونی	
نقش کم‌رنگ دانشگاه‌ها در رشته‌های دریایی	
عدم مدیریت واحد بر سواحل	اسناد و قوانین بالادستی
رفتار سلیقه‌ای در اجرای قوانین	
نبود سند راهبردی علمی گردشگری یا عدم اجرای سند راهبردی موجود	
نداشتن قدرت اجرایی زیاد سازمان بندرها و دریانوردی برای اداره دریاها و سواحل	
گسیختگی فرهنگی در جامعه با منع آزادی	مسائل اخلاقی در ساحل
نبود امنیت اخلاقی در سواحل	
ناهنجاری‌های موجود در سواحل	
خرید و فروش فراوان مشروبات الکلی و سایر مواد مضر در کنار دریا و در پی آن ایجاد ناهنجاری‌های فراوان	
مسائل سیاسی کشور و روابط خارجی	مسائل عمومی
تغییرات نرخ ارز	
وجود فرهنگ‌های مختلف گردشگران و بی توجهی به اصول اولیه گردشگری	
مراکز مختلف ارائه گواهی گردشگری حلال در ایران	
تفکر رسانه‌ای بین‌المللی مبنی بر ناامنی ایران	
سرازمی فاضلاب شهری به سواحل و دریا	مسائل مربوط به ساحل
نبود دوش و سرویس بهداشتی مناسب در سواحل	
آلودگی سواحل	
شکست پروژه‌های اجرایی با تغییر مدیران	مسائل سرمایه‌گذاری
کم بودن امنیت سرمایه‌گذاری	
عدم تمایل در سرمایه‌گذاری در زیرساخت‌های گردشگری	
نداشتن نقشه راه گردشگری	مسائل محیطی
مراجعه گردشگران به نقاط ناایمن و فاقد منجی غریق	
سوء استفاده از همجواری با ساحل برای گرانفروشی و کم فروشی	
اعتقادات دینی	عوامل تسهیل‌کننده دینی
اعتقاد به محرم و نامحرم	

باورهای دینی و باورهای ملی

معرفی صحیح اسلام به عنوان دینی مترقی که به همه نیازهای بشری توجه دارد

احترام به عرف جامعه

توجه به فرهنگ جامعه محلی در سواحل

سواحل یادآور فداکاری‌ها و رشادت‌های ایرانیان

استفاده از ظرفیت نهادهای مردمی و حمایت و پشتیبانی از آنها

عوامل تسهیل‌کننده

اجتماعی

ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بین مراکز دینی و مراکز رسمی گردشگری و ورزش کشور

ارتقاء کیفیت حلال‌سازی و برندسازی گردشگری

ایجاد امنیت سیاسی

تقویم سالانه فعالیت‌های ورزش گردشگری برای هریک از سواحل کشور

تضمین دادن دولت به بخش خصوصی برای امنیت سرمایه‌گذاری و بازگشت سرمایه و جبران خسارت در صورت تغییر قوانین

عوامل تسهیل‌کننده

مدیریتی

تنوع درحمل و نقل ترکیبی زمینی، ریلی، هوایی و دریایی

ایجاد جاده تندرستی برای ارائه خدمات عمومی پیاده‌روی

دوچرخه سواری و ورزش در کنار سواحل

ایجاد پارک‌های ساحلی ارائه دهنده خدمات گردشگری در چهار فصل

برنامه‌ریزی رویدادها

عوامل تسهیل‌کننده

ورزشی

طبق جدول ۶، راهکارهای ایجاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران شامل شش عامل پیشنهادهای محیطی، مدیریتی، اجرایی، زیرساختی، ورزشی و پیشنهادهای سرمایه‌گذاری‌اند و در مجموع ۵۲ کد مستقل (درون مایه) است.

جدول ۶. راهکارهای ایجاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران

کدگذاری محوری	کدگذاری باز
پیشنهادهای محیطی	پیشنهادهای گردشگری حلال گردشگران
	نرخ‌گذاری مناسب خدمات گردشگری با توجه به توان مردم و واقعیت‌های کشور
	ارائه تسهیلات ویژه به ارائه‌دهندگان خدمات گردشگری
	علاقه‌مندی انسان‌ها به محیط‌های کمتر شناخته شده
	اجاره سواحل با قرارداد معلوم و محدود
پیشنهادهای مدیریتی	ایجاد چارچوب فعالیت حلال
	حذف قوانین دست و پا گیر
	استفاده از فرصت‌ها و رفع تهدیدها
	بازنگری سیاسی در روابط خارجی
	برقراری روابط خارجی مناسب با کشورهای همسایه
	وحدت فرماندهی در اجرای قوانین
	یکپارچگی قوانین و دستورالعمل‌ها
	عدم فروش سواحل
	تدوین و تصویب قوانین مشخص‌کننده حریم سواحل دریاها و رودخانه‌ها و ملی کردن آنها
	بازنگری در حکمرانی و مشخص شدن مرکز اصلی تصمیم‌گیری
	احساس مسئولیت مسئولان
	برندسازی ورزشی برای هر ساحل

تهیه لوگو و شعار مناسب گردشگری برای ایران
تصویب قوانین تسهیل کننده برای ورود گردشگران مسلمان و غیرمسلمان به کشور

پیشنهادهای اجرایی

حضور غریق نجات خانم در سواحل
تصفیه فاضلاب و جلوگیری از آلودگی دریاها
واگذاری خدمات بهداشتی رفاهی تفریحی به شرکت های دارای صلاحیت
انتخاب افراد توانمند در مسئولیت اجرایی فعالیت های گردشگری
ایجاد همایش، نمایشگاه، جشنواره محلی منظم و دائمی
تقسیم کار مشارکت همگانی در راه توسعه و پیشرفت گردشگری
ایجاد اتاق های فکر برای ارائه الگو حلال سواحل
بررسی فرصت ها، تهدیدها، نقاط قوت و ضعف مدل گردشگری ورزشی
ایجاد طرح تفریحی-تثویقی با تسهیلات مناسب برای زوج های جوان
استفاده از نیروهای سالم و با صلاحیت در مراکز ارائه خدمات در سواحل حلال
آموزش مبلغین دینی فعال در زمینه گردشگری ورزشی حلال به عنوان مبلغان عملی در سواحل
لزوم تأسیس آژانس های ویژه گردشگری ورزشی حلال
ایجاد مراکز تولید و عرضه صنایع دستی و رستوران های ارائه غذاهای محلی در سواحل
برگزاری مسابقات ورزشی بومی و محلی

پیشنهادهای زیرساختی

تفکیک مکان شناگران زن و مرد
تخریب سواحل خصوصی و سازمان ها و ملی کردن سواحل
ایجاد پلاژهای بزرگ و استاندارد ارائه خدمات عمومی
ساخت زیرساخت ها طبق نیاز
متناسب با سن افراد ساخت امکانات برای کودکان، جوانان و افراد مسن
ساخت سواحل و ویلاهای ساحلی الگوی متناسب با جهان اسلام
ساخت ویلاهای ساحلی مخصوص عروس و دامادها
ساخت ویلاهای ساحلی مخصوص خانواده ها

پیشنهادهای ورزشی

ترویج ورزش های آبی و ساحلی
بوستان اختصاصی ورزشی تفریحی بانوان
مکمل بودن ورزش و گردشگری حلال
ابتکار و نوآوری در تفریحات و ورزش ساحلی
بومی سازی از ورزش ها و تفریحات ساحلی کشورهای پیشرو
توسعه تبلیغ جامع اسلامی، ورزشی و تفریحی
برگزاری مسابقات ورزشی بومی و محلی

پیشنهادهای سرمایه گذاری

ایجاد راهکارهای مناسب برای جذب سرمایه گذاران و اطمینان از بازگشت سرمایه
استخرهای ساحلی برای آقایان و بانوان
معرفی پروژه های گردشگری ساحلی برای سرمایه گذاران
مجموعه های ورزشی ساحلی فراوان و متنوع

طبق جدول ۷، پیامدهای ایجاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران شامل هفت پیامد بهبود شرایط گردشگری، بهبود شرایط دینی، بهبود شرایط معیشتی منطقه، بهبود شرایط جامعه، بهبود شرایط سواحل، بهبود شرایط مدیریتی و بهبود شرایط ورزشی است و در مجموع ۳۹ کد مستقل (درون مایه) است.

جدول ۷. پیامدهای ایجاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران

کدگذاری محوری	کدگذاری باز
بهبود شرایط گردشگری	ایجاد مزیت رقابتی با گردشگری حلال رعایت قوانین اسلامی و قوانین رسمی جذب گردشگران حضور گردشگر داخلی و خارجی فراوان گسترش گردشگری سلامت در سواحل ایجاد شادی و پرکردن اوقات فراغت گردشگران شکل گیری گردشگری مدرن شناسایی جاذبه های ایران با کمک گردشگری حلال معرفی کالاها و خدمات با کیفیت ایرانی در سطح بین المللی مطرح شدن جهانی و داخلی ایران در امور گردشگری ورزشی ساحلی حلال
بهبود شرایط دینی	ترویج واجبات و اخلاقیات دینی تقویت باورهای دینی و باورهای حلال تقویت دین و دنیای انسان ها قربابت فرهنگی و دینی با کشورهای همسایه
بهبود شرایط معیشتی منطقه	ایجاد منبع درآمدزایی رفاهی، تفریحی و ورزشی اشتغالزایی محلی جلوگیری از خروج ارز ماندگاری نیروهای بومی مردم در شهرها و مناطق ساحلی معرفی کالاها و خدمات با کیفیت ایرانی در سطح بین المللی فروش کالا و خدمات و محصولات صنایع دستی اشتغالزایی ثابت و پایدار در تمام فصول سال برای ارائه دهندگان خدمات
بهبود شرایط جامعه	آرامش خانواده کاهش عقده های روانی ترویج فرهنگ، جغرافیا و تاریخ ملی با گردشگری حلال بهبود وضعیت حمل و نقل بهبود وضعیت خدمت رسانی در هتل ها توسعه و آبادانی روستا و شهرها تأثیر مثبت بر جامعه پایبندی به خانواده و ترویج ازدواج توسعه پایدار و توسعه جامعه محلی
بهبود شرایط سواحل	امنیت و آسایش در سطح سواحل تقویت بهداشت در سواحل
بهبود شرایط مدیریتی	ارتقای مدیریت بین المللی ایران

تسهیل روابط بین کشورها

تقویت دیپلماسی

تقویت قانونمداری

درآمدزایی برای سازمان‌ها، استان‌های ساحلی

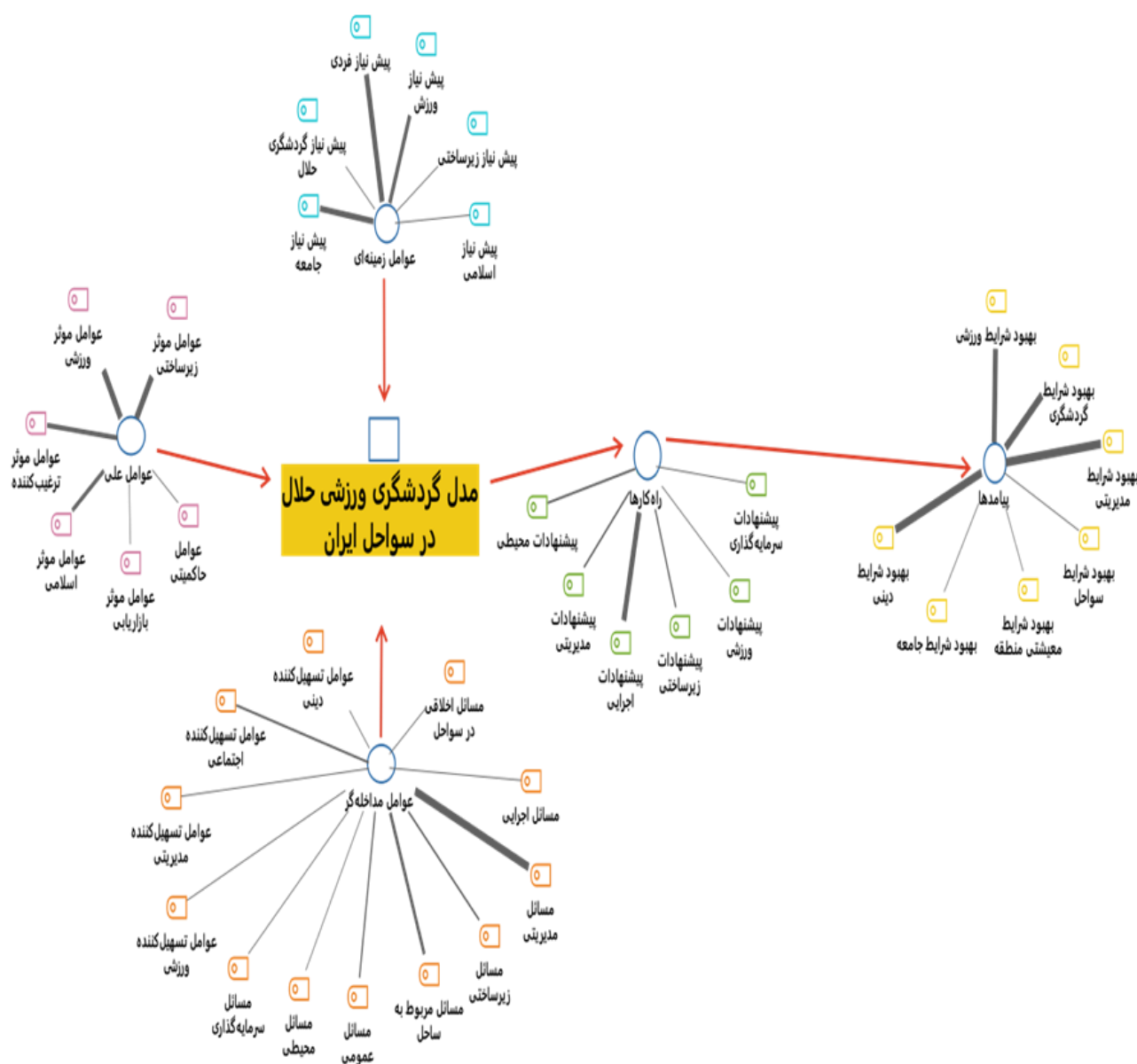
بهبود شرایط ورزشی

پیشبرد تخصصی‌تر ورزش آبی و شناخت استعدادها

دستیابی به شرایط اخذ میزبانی رویدادهای ورزشی آبی و قابل برگزاری در ساحل

فعال شدن ورزش‌های آبی و ساحلی در مناطق ساحلی

در شکل ۱، مدل نهایی پژوهش نشان داده است.

شکل ۱. مدل پارادایمی گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر طراحی مدل گردشگری ورزشی حلال با رویکرد فرهنگی و اجتماعی بود. در مورد عوامل زمینه‌ای گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران، شش عامل اصلی: مبانی و هنجارهای جامعه، پیش‌نیازهای گردشگری، پیش‌نیازهای فردی، پیش‌نیازهای ورزشی، پیش‌نیازهای زیرساختی و پیش‌نیازهای اسلامی ارائه شده است. واژه حلال فقط برای غذا به کار گرفته نمی‌شود؛ بلکه هر نوع محصول و خدمات دیگر، از معاملات بانکی گرفته تا وسایل آرایشی، واکسیناسیون، سفر و گردشگری را نیز شامل می‌شود. گردشگری حلال در بین گردشگران غیرمسلمان و به‌ویژه مسئولان این جوامع مقبولیت و محبوبیت زیادی یافته و رقابت در جذب گردشگران مذهبی اسلامی و غیراسلامی (که اکثراً گردشگرانی ثروتمندند) شدت گرفته است. در تعریف مفهوم الگوی گردشگری حلال باید به دو نکته اشاره کرد؛ اول اینکه برخلاف تصور عموم، گردشگری حلال مانند سایر گردشگری‌های روستایی، تاریخی - باستانی، اکوتوریسم و غیره شکل خاصی از گردشگری نیست؛ به عبارتی در گردشگری فرهنگی یا تاریخی افراد از موزه‌ها و آثار باستانی یک کشور یا شهر بازدید می‌کنند؛ در حالی که گردشگری حلال یک الگو و چارچوب است که می‌تواند ناظر بر انواع گردشگری فرهنگی، تاریخی، اکوتوریسم، و غیره باشد و گردشگران از نظر بعد مکانی به جایی مشخص سفر نمی‌کنند یا از جاذبه‌های خاصی بازدید نمی‌کنند. بنابراین، آموزش و برنامه ریزی همچنان بایستی مورد توجه سیاست‌گذاران و برنامه ریزان این حوزه قرار بگیرد. بنا به یافته‌های تحقیق لازم است تعریف درستی از حلال، فرهنگ ملی و دینی داشت و لازم است قوانین گردشگری ورزشی حلال برای گردشگران داخلی و خارجی تشریح شود و تسهیلات لازم برای ورود گردشگران فراهم شود و برای برگزاری رویدادها و جشنواره‌های ورزشی تفریحی برای گردشگران داخلی و خارجی برنامه ریزی شود. همچنین باید به بناها و زیرساخت‌های ساحلی، توجه مخصوصی شود. همچنین لازم است به تشریح گردشگری ورزشی حلال با توجه به آیات قرآن و احادیث پرداخت و به بیان علمی به معرفی مضرات رفتار و مصرف محصولات حرام و منافع رفتار و محصولات حلال اقدام نمود. نتایج پژوهش در این بخش با شکیب رخ (۱۳۹۹)، همسو است و دلیل همسویی این است که ترغیب‌کننده‌های اجتماعی و فرهنگی، به خصوص باورهای دینی و ارزش‌های فرهنگی، از عوامل کلیدی در توسعه گردشگری ورزشی حلال هستند. این ارتباط نشان می‌دهد که لازم است مدیران ذیربط بر این عوامل تمرکز داشته باشند تا موفقیت این نوع گردشگری تضمین شود.

قسمت دوم نتایج پژوهش عوامل علی مؤثر بر گردشگری ورزشی حلال، شامل شش عامل اصلی می‌باشد که می‌توان عوامل مؤثر ترغیب‌کننده، عوامل مؤثر اسلامی، عوامل مؤثر بازاریابی، عوامل مؤثر ورزشی، عوامل مؤثر زیرساختی و عوامل مؤثر حاکمیتی را نام برد. دستیابی به الگویی جامع و کارآمد جهت ارتقای موقعیت برند حلال در سطح بازارهای جهانی مهم‌ترین یافته این پژوهش است. در تحقیقات گذشته، پژوهشگران هر کدام از زاویه‌ای به محصولات حلال و عمدتاً غذای حلال پرداخته‌اند و بیشتر این تحقیقات در سطح ملی یا منطقه‌ای بوده است. در این تحقیق سعی شده است تمامی مسلمانان اعم از شیعه و سنی در تمامی نقاط جهان مدنظر قرار گیرند تا این که خروجی این تحقیق را بتوان در جهت تقویت، انسجام و یکپارچگی مسلمانان جهان به کار گرفت. هر صنعتی نیاز به زیرساخت‌هایی دارد و صنعت گردشگری حلال نیز از این موضوع مستثنا نیست. بررسی‌ها نشان داد محبوبیت هر مقصدی تا حد زیادی به زیر ساخت‌های گردشگری آن مقصد بستگی دارد که عبارتند از: حمل و نقل، محل اقامت، غذا و نوشیدنی، جاذبه‌ها، سیستم‌های مخابراتی، خدمات ضروری (برق، آب آشامیدنی، دفع فاضلاب، دفع زباله، سلامتی و امنیت). از مهمترین چالش‌های ایران در زمینه زیرساخت‌های گردشگری حلال، ارتباطات و محل اقامت است. از یافته‌های پژوهش در این خصوص می‌توان به طرح صیانت از مهمان، ارائه مدل حلال برای مواردی که حرام آن وجود دارد به بهترین و زیباترین شکل ممکن، توجه به پتانسیل حوزه گردشگری حلال که حدود ۷۰ کشور مسلمان و نزدیک ۲ میلیارد جمعیت مسلمان را در برمی‌گیرد و استفاده از جذابیت‌های ورزشی بر توسعه گردشگری حلال، توجه به عامل زیرساختی مانند تفکیک محل شنای اقایان و بانوان و همچنین از عوامل حاکمیتی به عملگرا بودن مسئولان می‌شود اشاره کرد. نتایج پژوهش در این بخش با هزارجریبی (۱۳۹۸)، همسو است و دلیل همسویی این است که درک صحیح از واژه حلال و تطابق آن با فرهنگ محلی، از پیش‌نیازهای اصلی موفقیت این نوع گردشگری است. این همسویی نشان می‌دهد که بدون توجه به زیرساخت‌های فرهنگی و اجتماعی، توسعه پایدار گردشگری حلال دشوار خواهد بود.

عوامل مداخله‌گر بر گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران شامل دوازده عامل می‌باشند. عوامل مداخله‌گر زیرساختی، عوامل مداخله‌گر مدیریتی، عوامل مداخله‌گر اجرایی، عوامل مداخله‌گر اخلاقی در ساحل، عوامل مداخله‌گر عمومی، عوامل مداخله‌گر مربوط به ساحل، عوامل مداخله‌گر سرمایه‌گذاری، عوامل مداخله‌گر محیطی، عوامل تسهیل‌کننده دینی، عوامل تسهیل‌کننده اجتماعی، عوامل تسهیل‌کننده مدیریتی و عوامل تسهیل‌کننده ورزشی را می‌توان نام برد. اساساً، گردشگری پدیده‌ای منحصر به فرد است که با میزان بازدیدکنندگان تعریف می‌شود. به‌طور کلی کشور ایران نتوانسته از عواملی که فرصت یا موقعیت ایجاد می‌کند بهره‌برداری و یا از عواملی که موجب تهدید می‌شود؛ دوری نماید. یافته‌های پژوهش در این خصوص به نبود امکانات تفریحی خانوادگی و زیرساخت‌های ضروری گردشگری حلال، حاکمیت چندگانه در ساحل، نبود سند راهبردی علمی گردشگری و یا عدم اجرا به سند راهبردی موجود، نبود امنیت اخلاقی و ناهنجاری‌های فرهنگی در سواحل، وجود فرهنگ‌های مختلف گردشگران و بی‌توجهی به اصول اولیه گردشگری، نبود دوش و سرویس‌های بهداشتی مناسب در سواحل، پایین بودن امنیت سرمایه‌گذاری، عدم نظارت کافی به مراکز ارائه خدمات گردشگری، کم فروشی و گران‌فروشی، از موانع توسعه گردشگری ورزشی حلال ساحلی می‌باشند. از عوامل تسهیل‌کننده می‌توان به باورهای دینی و باورهای ملی، توجه به فرهنگ جامعه محلی و استفاده از ظرفیت نهادهای مردمی و حمایت و پشتیبانی آن‌ها، ایجاد هماهنگی و یکپارچگی بین مراکز دینی و مراکز رسمی گردشگری و ورزش کشور توجه به امنیت سیاسی ملی و بین‌المللی، ایجاد پارک‌های ساحلی ارائه دهنده خدمات گردشگری در چهار فصل سال اشاره کرد. نتایج پژوهش در این بخش با ابراهیمی و همکاران (۱۳۹۷)، همسو است و دلیل همسویی این است که کمبود زیرساخت‌های مناسب و فقدان برنامه‌ریزی صحیح، به عنوان موانع اصلی در توسعه گردشگری ورزشی حلال مطرح شده‌اند. این همسویی تأکید می‌کند که برای غلبه بر این چالش‌ها، نیاز به یک رویکرد جامع و مدیریتی است.

چهارمین بخش یافته‌های پژوهش مربوط به راهکارهای ایجاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران می‌باشد که شامل شش عامل پیشنهادی محیطی، پیشنهادی مدیریتی، پیشنهادی اجرایی، پیشنهادی زیرساختی، پیشنهادی ورزشی و پیشنهادی سرمایه‌گذاری می‌باشند. کشور ایران بنا به دلایل خاص سیاسی و فرهنگی در پذیرش گردشگران خارجی، محدودیت‌های خاصی را اعمال می‌کند و قوانین کشور از یک ضعف عمیق در رابطه با قوانین گردشگری رنج می‌برد و کمبودهای خاصی به ویژه فقدان یک کد اخلاق در چهره گردشگری کشورمان نمایان گشته است؛ بنابراین تدوین قوانین پویا و در ارتباط با خواست و آسایش گردشگر و البته با توجه به شرایط فرهنگی کشور امری حیاتی است. بازاریابی برای تداوم حیات صنعت توریسم نیز بسیار ضروری و لازم است. درواقع به‌واسطه روش‌های بازاریابی، می‌توان توریست‌های احتمالی را جذب منطقه مورد نظر کرد. بنابراین تدوین برنامه‌های راهبردی بازاریابی می‌تواند به نحو مؤثری در رسیدن به اهداف طرح‌های توریستی کمک نماید. از این رو از بازاریابی می‌توان به عنوان یک رابطه تعاملی میان عرضه‌کنندگان و مصرف‌کنندگان محصولات توریستی یاد کرد. برقراری رابطه‌ای مؤثر برای پویایی بخش‌های مختلف صنعت توریسم بسیار ضروری است و بازاریابی برنامه ریزی شده می‌تواند به عنوان ابزاری مؤثر، ارتباط مناسب و منطقی میان عرضه و تقاضای محصولات توریستی ایجاد کند. از راهکارهای یافته پژوهش می‌توان به نرخ گذاری مناسب خدمات گردشگری با توجه به توان مردم و واقعیت‌های کشور، حذف قوانین دست و پاگیر، بازنگری سیاسی در روابط خارجی، یکپارچگی قوانین و دستورالعمل‌ها، واگذاری ارائه خدمات بهداشتی، رفاهی و تفریحی به شرکت‌های دارای صلاحیت با اولویت جامعه محلی، ایجاد اتاق فکر برای ارائه الگو حلال در گردشگری ورزشی ساحل، ملی کردن ساحل و ساخت ساحل سراها (پلاژها) و ویلاهای ساحلی بزرگ و استاندارد برای عموم مردم و ویژه خانواده‌ها که ارائه‌دهنده خدمات مورد نیاز گردشگران هستند؛ متناسب‌سازی ساحل با شرایط سنی و جسمی همه گردشگران، ساخت بوستان‌های ساحلی مخصوص خانواده‌ها، ساخت استخرهای ساحلی برای آقایان، خانم‌ها و خانواده‌ها و غیره را می‌توان نام برد. نتایج پژوهش در این بخش با حاجی اسماعیلی و کیان‌پور (۱۳۹۲)، همسو است و دلیل همسویی این است که یافته‌ها نشان می‌دهند که ارائه برنامه‌های آموزشی، توسعه زیرساخت‌ها و فرهنگ‌سازی از جمله راهکارهای مؤثر در توسعه گردشگری ورزشی حلال هستند. این همسویی نشان می‌دهد که توجه به این ابعاد می‌تواند به موفقیت گردشگری ورزشی حلال کمک نماید. این همسویی‌ها تأکید بر هم‌راستایی یافته‌ها با تحقیقات پیشین دارد و نشان می‌دهد که توسعه

گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران نیازمند توجه به ابعاد اجتماعی، فرهنگی و مدیریتی است.

در آخر پیامدهای ایجاد گردشگری ورزشی حلال با هدف تامین نظم و امنیت در سواحل ایران بیان شده که شامل هفت پیامد: بهبود شرایط گردشگری، بهبود شرایط دینی، بهبود شرایط معیشتی منطقه، بهبود شرایط جامعه، بهبود شرایط سواحل، بهبود شرایط مدیریتی و بهبود شرایط ورزشی در امر ایجاد گردشگری ورزشی حلال در سواحل ایران شناسایی شده است. گردشگری در بسیاری از کشورها جزء فعالیتهای اقتصادی عمده محسوب می‌شود. آمارسازمان جهانی گردشگری نشان می‌دهد که از نظر تعداد افراد درگیر و منافع اقتصادی، گردشگری بزرگترین صنعت دنیا است. در صنعت گردشگری در سایه ارتباطی که بین گردشگران و جامعه میزبان صورت می‌گیرد، ارزش‌های اعتقادی و باورهای مردمی برای گردشگران قابل لمس می‌شود. در واقع اهداف گردشگری اسلامی در تقویت فرهنگ اسلامی و گسترش ارزش‌های اسلامی، منفعت اقتصادی برای جوامع اسلامی و تقویت اعتمادبه نفس، هویت و اعتقادات اسلامی در مواجهه با فرهنگ‌ها و شیوه‌های دیگر زندگی خلاصه می‌شود. روندهای موجود در گردشگری طی دهه گذشته نشان داده اند که گردشگری ورزشی در حال حاضر بخش بسیار بزرگی از بازار جهانی گردشگری را به خود اختصاص داده و با رشد چشم گیر آن سازمان جهانی گردشگری معتقد است گردشگری ورزشی در حال حاضر یک بازار در حال ظهور است. بسیاری از کشورها این صنعت پویا را منبع اصلی درآمد، اشتغال زایی، رشد بخش خصوصی و توسعه زیرساخت‌ها می‌دانند. میل گردشگران به تجربه فرهنگ‌های متفاوت از انگیزه‌های اصلی مسافرت افراد است. در واقع گردشگری با درهم آمیزی موزون فرهنگ‌ها از طریق درک آداب، رسوم و سبک زندگی جوامع میزبان منجر به افزایش احترام به فرهنگ جامعه میزبان می‌شود. مسلماً رونق گردشگری در یک مقصد باعث ساخت و سازهایی در مقصد می‌شود که این زیرساخت‌ها هم در خدمت صنعت گردشگری و گردشگران و هم مورد استفاده جامعه میزبان قرار گرفته و باعث رونق و آبادانی آنجا می‌شود. از زمان‌های گذشته سواحل دریایی دارای ارزش و اهمیت خاصی بوده و محل رشد و شکوفایی تمدن‌ها و مقصد سفرهای بحری بوده است و امروزه نیز نقش و اهمیت سواحل دریا و موقعیت استراتژیک آن به لحاظ مسائل اجتماعی، اقتصادی، سیاحتی و غیره بسیار آشکار است و سواحل دریا به عنوان یکی از مهمترین مراکز اقتصادی و صنعتی در رشد و شکوفایی هر کشور مطرح است. تسهیل در جریان هویت بخشی به جامعه از جمله مهم ترین کارکردهای گردشگری محسوب می‌شود. در بعضی از انواع گردشگری، بار فرهنگی و برداشت‌های معرفتی از گردشگری فزونتر است. گردشگری علاوه بر تغییر هویت ظاهری افراد، بر درون مایه شخصیتی و رفتاری آن‌ها اثر می‌گذارد. نتایج پژوهش در این بخش با بلنکاس و همکاران (۲۰۱۰)، همسو است و دلیل همسویی این است که این تحقیقات به منافع اقتصادی و اجتماعی ناشی از توسعه گردشگری ورزشی حلال اشاره کرده‌اند. یافته‌ها نشان می‌دهد که این نوع گردشگری می‌تواند به بهبود وضعیت اقتصادی و اجتماعی سواحل کمک کند. این همسویی نشان‌دهنده اهمیت توسعه گردشگری حلال به عنوان یک ابزار برای رشد و توسعه مناطق ساحلی است.

درمجموع می‌توان گفت: از یافته‌های این پژوهش در این خصوص می‌شود به شناسایی جاذبه‌های ایران با کمک گردشگری حلال، قربات فرهنگی و دوستی با کشورهای همسایه، اشتغال زایی و جلوگیری از خروج ارز، پایبندی به خانواده و ترویج ازدواج، آرامش خانواده، توسعه پایدار و توسعه جامعه محلی، ایجاد امنیت و آسایش در سواحل، ارتقای مدیریت بین المللی ایران بخصوص در بین کشورهای اسلامی و منطقه، تقویت دیپلماسی و قانون مداری پیشبرد تخصصی تر در ورزش‌های آبی، شناخت استعدادها و اخذ میزبانی رویدادهای بین‌المللی آبی و ساحلی اشاره کرد. با توجه به مراکز متعدد تصمیم گیری در امور سواحل و گردشگری لازم است یک مرکز واحد متولی امور گردشگری ساحلی باشد تا بتوان از این منابع خدادادی ساحلی به نفع احسن بهره برداری نمود و با توجه به منافع حاصل از اجرای مدل گردشگری ورزشی حلال با رویکرد فرهنگی و اجتماعی در سواحل ایران، پیشنهاد می‌شود مسئولان قانون گذاری و اجرایی گام‌های اساسی و جدی در این خصوص بردارند.

تقدیر و تشکر

نگارندگان بر خود لازم می‌دانند از تمام کسانی که در انجام این پژوهش یاری رساندند؛ سپاسگزاری نمایند.

References

- Aghajani, M., & Farahanifard, S. (2015). Religious tourism and effective factors on it (Case study Iran). *Quarterly Journal of the Macro and Strategic Policies*, 3(9), 43-66. (in Persian)
- Ahadi, P., Saberisn, F., & Pani, B. (2019). Investigating the mental image of Halal brand consumers using neural network analysis technique. *New Marketing Research Journal*, 9(3), 61-78. (in Persian)
- Blancas, J. F., Gonzalez. M., Lozano-Oyola. M., Perez. F. (2010). The assessment of sustainable tourism: Application to Spanish coastal destinations". *Ecological Indicators*, 10(2), 484-492.
- Ebrahimi, M., Yavarigohar, F., & Hasankashi, M. (2019). Prioritizing Iran's competitiveness factors in Halal tourism. *Journal of Tourism Planning and Development*, 8(28), 113-137. Doi: 10.22080/jtpd.2019.2271. (in Persian)
- Haji Ismaili, L., Kianpour, M. (2014). Tourism security its problems from the perspective of managers of tourism services offices in Isfahan province. *Journal Strategic Research on Security and Social Order*, 13(2), 45-60. (in Persian)
- Hezar Jaribi, J. (2011). Feeling Social Security from the Viewpoint of Tourism Expansion. *Geography and Environmental Planning*, 22(2), 121-143. (in Persian)
- Hsu, C. H., Kang, S. K., & Wolfe, K. (2002). Psychographic and demographic profiles of niche market leisure travelers. *Journal of Hospitality & Tourism Research*, 26(1), 3-22.
- Kaplanidou, K., & Vogt, C. (2007). Do sport tourism events have a brand image?. In In: Burns, R.; Robinson, K., comps. Proceedings of the 2006 Northeastern Recreation Research Symposium; 2006 April 9-11; Bolton Landing, NY. Gen. Tech. Rep. NRS-P-14. Newtown Square, PA: US Department of Agriculture, Forest Service, Northern Research Station: 2-7. (Vol. 14).
- Karimi, H., Amere, M., Hassandvand, I., & Seyfipour, K. (2020). Sports tourism development strategies. *Journal of Motor and Behavioral Sciences*, 3(3), 361-371. (in Persian)
- Kianpour, M., & Hajiesmaeeli, L. (2014). Tourism Security and its challenges in Isfahan according to the view of travel agency managers. *Strategic Research on Social Problems*, 3(2), 45-60. (in Persian)
- Kodirovna, B. S., Atoevna, T. S., & Oktyamovna, A. S. (2020). Main features of advertising in tourism. *Economics*, 4(47), 38-40.
- Lau, E. R., Kabu, M., & Putro, B. H. (2022). Sport Tourism Development in Mali Beach Alor Regency-Indonesia. In International Conference on Applied Science and Technology on Social Science 2021 (iCAST-SS 2021) (pp. 123-126). Atlantis Press
- Li, L., & Yan, J. (2019). Feasibility evaluation model for coastal leisure and entertainment resources brand marketing development from the perspective of ecological perspective. *Ekoloji*, 28(108), 1123-1128.
- Liang, H., Yasmeen Iqbal, D., & Khan, S. (2022). Strategies and suggestions for the development of sports tourism in Pakistan. *Journal of Positive School Psychology*, 10864-10875.
- Malchrowicz-Moško, E. (2021). "Can she run or scream while travelling?" is sports tourism halal or haram? management of sports travel of muslim women in the era of west-east dichotomy. *European Research Studies Journal*.
- Mishra, S., Malhotra, G., Johann, M., & Tiwari, S. R. (2022). Motivations for participation in active sports tourism: a cross-national study. *International Journal of Event and Festival Management*, 13(1), 70-91.
- Najjarzadeh, M., Ebrahimi, S. A., & Golestaneh, R. (2019). Using Tourism Brand to Generate Travel Motivation with Mediator Role of Attitude toward Tourism Destination. *Tourism Management Studies*, 14(45), 139-166. (Persian)
- Nakhaei Moghadam, M. A., Kafashpor, A., & Noami, A. (2024). Explaining the role of factors affecting the demand for religious tourism. *Regional Planning*, 13(52), 193 – 208. (in Persian)
- Nami, N. (2014). The position of tourism in Iran's economy. The first national conference on tourism, geography and clean environment. (in Persian)
- O'Reilly, N., Nadeau, J., & Warwick, L. (2022). Adventure tourism and the place brand of Argentina. *Journal of Sport & Tourism*, 26(3), 297-313.
- Perić, M., Durkin, J., & Vitezić, V. (2018). Active event sport tourism experience: the role of the natural environment, safety and security in event business models. *International Journal of Sustainable Development and Planning*, 13(5), 758-772.

- Rahimpour, A. (2004). Tourism, Security and Development. *Marketing Monthly*, 17(2), 33- 45. (in Persian)
- Rahman, M. K., Zailani, S., & Musa, G. (2017). What travel motivational factors influence Muslim tourists towards MMITD? *Journal of Islamic Marketing*, 8(1), 48-73.
- Safaeipour, M. (2017). A Study of the Development of Halal Tourism in Iran. *Heritage and Tourism*, 2(6), 234. (in Persian)
- Said, M. F., Adham, K. A., Muhamad, N. S. A., & Sulaiman, S. (2022). Exploring halal tourism in Muslim-minority countries: Muslim travellers' needs and concerns. *Journal of Islamic Marketing*, 13(4), 824-842. (in Persian)
- Sarirafraz, M. (2009). An Analysis of the Effect of Security on the Dimensions of Tourism Industry Economics in Iran, Collection of Articles. The First National Conference on Security and Sustainable Development of Tourism, Isfahan (pp. 45-34), Isfahan: Publication of the Applied Disciplinary Research Office of Isfahan Province. (in Persian)
- Sarikhani Sarikhan Biglou, A., Rezaei, M. R., Pashapour, H., & Rahimi, A. (2024). Analyzing the effect of brand equity of a tourism destination on the loyalty of its tourists with the mediating role of Brand experience: The case study of Sarein city. *Urban Tourism*, 11(2), 35-56. (in Persian)
- Sarvari, R., & Nourani, S. (2012). Marketing strategies and brandism of halal tourism in Islamic countries. *Scientific- Research Quarterly of Geographical Data (SEPEHR)*, 21(81), 86-90. (in Persian)
- Shakibrok, F. (2021). Factors and contexts of the spread of Shafi'i religion in Indonesia. *Miqat ajj*, 30(118), 73-95. (in Persian)
- Sudari, S., Tarofder, A., Khatibi, A., & Tham, J. (2019). Measuring the critical effect of marketing mix on customer loyalty through customer satisfaction in food and beverage products. *Management Science Letters*, 9(9), 1385-1396.
- Taghvai, M., Taghizadeh, M., & Kyomurthi, H. (2010). Assessment the Effect of Halal Tourism in Iran's Tourism. (Using Weighted Sum Model). (in Persian)
- Yazdani, H., Sarvar, R., & Khaliji, M. A. (2022). Analysis of halal tourism in Qom Province. *Geographical Engineering of Territory*, 6(4), 899-916. (in Persian)